

KAPITOLA 5

ZRANITELNOST A ODOLNOST

ODOLNOST ANEB JAK SE PŘIPRAVIT NA DRAMATICKÉ ZMĚNY

14. září roku 2018 udeřil tajfun Mangkhut na pobřeží filipínského ostrova Luzon rychlostí 250 km/h. O dva dny později již ničil Hongkong a oblast Taishan na jihu Číny. V Hongkongu během jedné hodiny stoupla hladina moře o čtyři metry. Rozbouřená voda přitom polykala pláže včetně přímořských letovisek a metala lodě na pobřeží. Poryvy větru rozvlnily i stěny mrakodrapů, vyrvaly ze země několik tisíc stromů a převrátily jeden jeřáb. Místní meteorologická stanice to nazvala „nejextrémnější klimatickou událostí, jakou kdy město zažilo, a to jak intenzitou, tak způsobenými škodami.“ Již 18 hodin poté, co bouře dosáhla

svého maxima, v Hongkongu opět fungovalo metro i letiště a začala kontrola veřejných budov. Příslušníci veřejné obrany vyčistili hlavní cesty a do 24 hodin opět otevřely dveře i kancelářské budovy a školy. Na následky živelné události doplatilo několik lidí, kteří neuposlechli varování, jež obdrželi prostřednictvím médií či mobilních telefonů. Vážná zranění se ale obyvatelům asijské metropole vyhnula.

Filipíny naopak po řádění tajfunu musely čelit sesuvům půdy a záplavám, které si vyžádaly řadu životů a v následujících týdnech významně zkomplikovaly odstraňování škod. V obyvatelích zanechal děsivý zážitek tak silné trauma, že filipínská vláda dokonce požádala meteorology, aby jméno Mangkhut jednou provždy vyškrtnli ze seznamu jmen tajfunů – na tento tajfun chtěli všichni definitivně zapomenout.

Na Filipínách si tajfun Mangkhut vyžádal na 200 lidských životů, v Číně 6 a v Hongkongu naštěstí žádný. Následující řádky shrnují, co klimatologové (vědci zabývající se studiem klimatu) považují za odolnost a její opak, tedy zranitelnost.

Odolnost je schopnost dané oblasti čelit přírodním jevům. Odolné lokality dovedou jednat podle akčních plánů a zorganizovat infrastrukturu tak, aby ochránily obyvatelstvo i životní prostředí včetně jeho funkcí před událostmi spojenými se změnou klimatu. Máme-li být schopni klimatickým jevům čelit, musíme se umět vypořádat nejen s primárními příčinami (odborníci v této souvislosti hovoří o zmírnění dopadů). Krom toho

si musíme osvojit schopnost vypořádat se s krizovými situacemi (adaptovat se) a připravit své domovy na klimatický šok.

Klimatická změna se ale neprojevuje ve všech koutech světa stejně. Odborníci vytipovali několik kritických míst, kde se lidé již nyní potýkají – a nadále i potýkat budou – s nejničivějším dopadem extrémních klimatických událostí.

JAK SI MŮŽE STÁT VYBUDOVAT SVOU VLASTNÍ ODOLNOST

Musí významně investovat do:

- 1.** ochrany před projevy klimatických změn, které mohou mít velmi rychlý průběh (jako například povodně) i dlouhodobý ráz (například eroze pobřežních oblastí způsobené zvyšující se hladinou moří);
- 2.** výstražného systému, který je neustále v pohotovosti a předpovídá možné hrozby;
- 3.** dostatečně odolné infrastruktury, která lidem zajišťuje bezpečí, i když oblast postihnou extrémní klimatické výkyvy;
- 4.** zdrojů obnovitelné energie, které udržují emise oxidu uhličitého na nízkých hladinách a zároveň zaručují nezávislost na kolísavé ceně a dostupnosti fosilních paliv;
- 5.** vzdělání, výzkumu a inovací, které zaručí, že my všichni budeme schopni nadcházejícím změnám čelit.